

**สาขาวิชาพลศึกษา
และนันทนาการ**

ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์การกีฬา กับการพลศึกษา

ความหมาย

ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์การกีฬากับการพลศึกษา (The Relationship Between Sports Science and Physical Education) หมายถึง ความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันในระหว่างสาขาวิชาทั้งสองทั้งในด้านประวัติและความเป็นมา กิจกรรมและกระบวนการ ตลอดจนงานศาสตร์และการนำศาสตร์ไปประยุกต์ให้เป็นประโยชน์

ดังนั้นเพื่อความสะดวกและง่ายในการที่จะทำความเข้าใจจึงขอนำความหมายของสาขาวิชาทั้งสองมาเสนอไว้อย่างย่อ ๆ ณ โอกาสนี้ด้วยคือ

“วิทยาศาสตร์การกีฬา” หมายถึง “กระบวนการศึกษาและค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งศาสตร์เพื่อความรู้เกี่ยวกับผลของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายที่มีต่อร่างกาย ทั้งนี้รวมถึงศาสตร์หรือความรู้ที่ได้จากการศึกษาและค้นคว้า ตลอดจนกระบวนการและวิธีการนำศาสตร์เหล่านั้นไปประยุกต์ให้เป็นประโยชน์แก่ร่างกายและจิตใจของมนุษย์ต่อไปด้วย”

ส่วน “การพลศึกษา” นั้นหมายถึง “กระบวนการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการกีฬาหรือกิจกรรมการออกกำลังกายที่ได้มีการเลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลในการที่จะช่วยให้บุคคลได้มีการพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม” หรือเพื่อให้เฉพาะเจาะจงลงไปอีก ก็สามารถกล่าวได้ว่า “เพื่อให้มีการพัฒนาการทั้งในด้านสมรรถภาพของร่างกาย ด้านความรู้ ด้านทักษะการกีฬาด้านคุณธรรม และด้านทัศนคติพร้อมๆ กันจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา” ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่า วิทยาศาสตร์การกีฬานั้นจะเน้นในด้านกระบวนการ

ศึกษาและค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬา ส่วนการพลศึกษาจะเน้นในด้านการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นสำคัญ คือ เป็นศาสตร์ของการประยุกต์ศาสตร์อีกต่อหนึ่งนั่นเอง

ความเป็นมา

วิทยาศาสตร์การกีฬากับการพลศึกษาเป็นสาขาวิชาการสองสาขาที่มีความเกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างมากมาตั้งแต่โบราณกาลมาแล้ว หากแต่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เช่น ผลของการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาซึ่งทำให้เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงและมีสุขภาพดีที่เป็นส่วนสำคัญของการพลศึกษาในสมัยนั้น หาได้มีผู้ใคร่ไม่ว่าความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาที่ทำให้ร่างกายแข็งแรง ทำให้มีสุขภาพดีนั้น ก็คือความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬานั้นเอง จนกระทั่งในตอนหลังต่อมาด้วยความอยากรู้อยากเห็นของนักการพลศึกษาในการที่จะหาวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการสนับสนุนและส่งเสริมการพลศึกษาให้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้นต่อไปอีก จึงได้พยายามศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไปอีกเรื่อยๆ โดยไม่หยุดหย่อน ประกอบกับพอมาถึงในสมัยหลังๆ ต่อมาก็ได้มีการนำหลักวิชาการทางด้านกายวิภาคและสรีรวิทยามาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติมอีก จึงทำให้สามารถทราบได้ว่าความรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา เช่น การออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรงและมีสุขภาพดีเหล่านั้น ก็คือ “ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา”

นั่นเอง และยังได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เพิ่มเติมให้ละเอียดลออถี่ถ้วนต่อไปอีกด้วยแล้ว ก็ยังทำให้สามารถทราบได้อย่างชัดเจน ต่อไปอีกว่า การออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬานี้เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจของมนุษย์อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้นอีก คือ มีประโยชน์ไม่เฉพาะแต่ในด้านการทำให้มีร่างกายแข็งแรงและมีสุขภาพดีเท่านั้น หากแต่มีผลต่อด้านอื่นๆ ของร่างกายและจิตใจอีกด้วย และด้วยเหตุนี้ความรู้ที่เกี่ยวกับผลของการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาที่ได้พบนี้ จึงได้ถูกจัดกลุ่มขึ้นใหม่ แล้วเรียกรู้ใหม่ที่ได้อันพบนี้ว่า “ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา” และพร้อมๆ กันนี้ บรรดากระบวนการ และวิธีการทั้งหลายที่ใช้เพื่อการศึกษาหาความรู้ถึงผลของการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาต่างๆ เหล่านี้ ก็ถูกจัดเป็นกระบวนการและวิธีการทาง “วิทยาศาสตร์การกีฬา” ด้วย และก็เรียกสาขาวิชาที่เกิดขึ้นมาใหม่นี้ว่า “วิทยาศาสตร์การกีฬา”

ในปัจจุบันนี้ความอยากรู้อยากเห็นของนักการพลศึกษาและที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับผลของการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาที่มีต่อร่างกายและจิตใจของมนุษย์นี้ได้มีเพิ่มมากขึ้นๆ ตามลำดับได้มีการพยายามนำหลักวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนอกจากหลักวิชาการทางด้านกายวิภาคและสรีรวิทยา เช่น ด้านจิตวิทยา ด้านวิชาสังคมวิทยา เป็นต้น มาใช้เป็นแนวทางทำการศึกษาและค้นคว้าให้มีความเฉพาะเจาะจงลงไปอีกก็ทำให้สามารถทราบถึงความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการนั้นๆ ต่อไปอีกอย่างมากมายแล้วก็ได้นำความรู้ที่ได้มาใหม่จากการศึกษาและค้นพบเหล่านี้ มาจัดเป็นกลุ่มๆ และแบ่งกลุ่มความรู้ตามสาขาวิชาการนั้นๆ ต่อไปอีก เช่น ความรู้ที่ได้มาจากการนำหลักการและวิธีการทางวิชาสรีรวิทยามาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าก็จัดเป็นความรู้ทางด้านสรีรวิทยาการออกกำลังกายหรือการกีฬา และก็ให้ชื่อกระบวนการและวิธีการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่ง

ความรู้ในวิชาการด้านนี้ใหม่ว่าวิชา “สรีรวิทยาการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา” และก็เช่นเดียวกันความรู้ใหม่ที่ได้จากการนำหลักการและวิธีการทางจิตวิทยามาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าก็เป็นความรู้ทางด้านจิตวิทยาการกีฬา เรียกใช้ชื่อกระบวนการและวิธีการศึกษาค้นคว้าความรู้ในวิชาการด้านนี้ใหม่ว่า “จิตวิทยาการกีฬา” และ ความรู้ใหม่ที่ได้จากการนำหลักการและวิธีการทางวิชาสังคมวิทยามาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้า ก็เป็นความรู้ทางด้านสังคมวิทยาการกีฬา แล้วก็ใช้ชื่อกระบวนการและวิธีการศึกษา ค้นคว้าความรู้ในวิชาการด้านนี้ใหม่ว่า “วิชาสังคมวิทยาการกีฬา” เป็นต้น และเมื่อได้นำความรู้ใหม่ที่ได้มาหลักการและกระบวนการของหลายๆ สาขามาเป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าแล้ว ความรู้ใหม่หลายๆ สาขาเหล่านั้นก็ถูกจัดรวมกันเป็น “ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬา” และกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าของหลายๆ สาขาวิชาที่ได้นำมาใช้ทั้งหมดเหล่านั้น ก็เรียกว่าเป็นกระบวนการและวิธีการทาง “วิทยาศาสตร์การกีฬา” และก็เรียกสาขาวิชาใหม่นี้รวมกันว่า “สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา” ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

อาจจะด้วยวิธีการของการพัฒนาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้มีความเป็นมาดังได้กล่าวมาแล้วนี้เอง พัฒนาการขององค์กรทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับการพัฒนาการของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้กล่าวมาแล้วด้วย คือ องค์กรวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เช่น ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาอื่นๆ ที่อยู่ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งหลายนั้นมักเริ่มต้นและเกิดขึ้นจากองค์กรวิชาการด้านการพลศึกษา การกีฬา หรือในวิชาการที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น ในวิชาการด้านกายภาพบำบัดของ

ทางการแพทย์ศาสตร์ทั้งสิ้น และบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้มีการเริ่มต้นและเกิดขึ้นขององค์การวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเหล่านี้ก็เช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่แล้วก็มักจะเริ่มต้นและเกิดขึ้นจากบุคลากรที่มีพื้นความรู้ในวิชาการด้านการพลศึกษาการกีฬา หรือวิชาการด้านกายภาพบำบัดของทางการแพทย์ศาสตร์ทั้งสิ้นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพราะบุคคลกลุ่มดังกล่าวนี้เป็นผู้ที่มีความกระหายอยากหรืออยากเห็นผลของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไปอีกนั่นเอง

การที่องค์การวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาได้มีการพัฒนาการมาเป็นภาควิชาวิทยาศาสตร์การศึกษาคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาขึ้นมาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ถือว่าเป็นนิมิตอันดีของวิชาการด้านนี้เป็นอย่างมาก เพราะองค์กรต่างๆ เหล่านี้จะ เป็นแหล่งวิชาการและเป็นกำลังสำคัญในการที่จะทำการศึกษา และค้นคว้าเพื่อบุกเบิกความรู้ใหม่ๆ ในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา พร้อมทั้งผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะทำการศึกษาค้นคว้า และวิจัย ตลอดจนการนำความรู้นี้ไปใช้และเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติให้กว้างขวางต่อไป

กิจกรรมและกระบวนการ

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและสาขาวิชาพลศึกษาต่างก็ใช้กิจกรรมและกระบวนการเหมือนกันคือใช้กระบวนการการกีฬาและกิจกรรมการออกกำลังกายเหมือนกัน ในการที่จะทำให้บุคคลได้มีการออกกำลังกาย เพื่อให้ได้มาซึ่งผลที่จะเกิดขึ้น และผลที่เกิดขึ้นจากการเล่นกีฬาหรือจากการออกกำลังกายนี้เอง จึงเป็นสิ่งที่พึงประสงค์และพึงปรารถนาซึ่งจะทำให้เกิดขึ้นและมีขึ้นในทุกๆ คน ดังจะเห็นจากรายงานการวิจัยของทั้งด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ทางด้านการพลศึกษา ด้านการแพทย์หรือทางด้านวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก็ตาม ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องต้องกัน

ว่าการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายที่มีความถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพของร่างกายตามอุดมคติของการกีฬาเป็นประจำและสม่ำเสมอ คือกีฬาเพื่อสุขภาพกีฬาเพื่อมิตรภาพ และกีฬาเพื่อความสนุกสนานอย่างแท้จริงนั้น จะมีผลดีต่อร่างกายและจิตใจของบุคคลเป็นอย่างมากในหลายๆ ประการ เช่น ทำให้เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี มีความต้านทานต่อเชื้อโรคสูง มีรูปร่างสวยงามได้สัดส่วน มีลักษณะท่าทางสง่าผ่าเผย กระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว ว่องไว มีจิตใจสดชื่น เบิกบาน มองโลกในแง่ดี มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา และท้ายที่สุดก็เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันก็ได้ทรงเห็นความสำคัญการกีฬานี้เป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน โดยพระองค์ได้ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของการกีฬา ที่มีความหมายอันลึกซึ้งและล้ำค่ายิ่งสำหรับปวงชนชาวไทยไว้ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” และ ท่านเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ซึ่งเป็นปรมาจารย์ทั้งทางการศึกษา ทางด้านการพลศึกษาและทางด้านการศึกษาของไทยผู้หนึ่ง ที่รู้จักดีในนามของ “ครูเทพ” นั้นก็เช่นเดียวกัน ได้เห็นความสำคัญของการกีฬาและได้ประพันธ์บทเพลงกราวกีฬาที่มีทั้งเนื้อร้อง เกี่ยวกับคุณประโยชน์ของการกีฬาและมีทำนองที่เป็นอมตะเพลงหนึ่งซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า “กีฬา กีฬาเป็นยาวิเศษ แก้กองกิเลสทำคนให้เป็นคน” ก็เป็นบทเพลงที่แสดงถึงคุณประโยชน์ของการกีฬาที่มีความหมายลึกซึ้งมากอีกเพลงหนึ่ง ซึ่งตามความหมายของท่านนั้น ท่านมีความเชื่อว่า กีฬานี้เป็นยาวิเศษจริงๆ ถ้าเล่นอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพของร่างกายแล้ว จะช่วยขจัดสิ่งที่ไม่ดีไม่งามที่มีอยู่ในตัวคนให้เป็นคนที่ดีมีความสมบูรณ์อย่างแท้จริงได้ เช่น ช่วยทำคนที่อ่อนแอให้เป็นคนที่มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์ คนที่ใจแคบเห็นแก่ตัวเป็นคนใจกว้างมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี คนที่เล่นกีฬาไม่เป็นไม่ชอบเล่นกีฬา เป็นคนที่เล่นกีฬาเป็น และมีความรักและชอบเล่นกีฬาเป็นประจำ คนที่ไม่มีระเบียบวินัย เป็นคนที่มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬาเหล่านี้ เป็นต้น

ในปัจจุบันนี้ประเทศต่างๆ ทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย จึงได้พยายามส่งเสริมให้ประชาชนพลเมืองของตนเองได้เล่นกีฬาอย่างทั่วถึงกันทุกคน และในขณะเดียวกันก็ได้จัดหลักสูตรวิชาพลศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนวิชาพลศึกษาเพื่อจะได้ฝึกหัดให้เยาวชนได้เล่นกีฬาเป็น ได้เล่นกีฬาเป็นประจำและเป็นนักกีฬาอย่างทั่วถึงกันทุกคนในทุกระดับชั้นด้วย ดังนั้นการที่กิจกรรมและกระบวนการทั้งในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและในด้านการพลศึกษา ได้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในลักษณะนี้ นับว่าเป็นนิมิตอันดียิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นการฝึกกำลังกันเพื่อพัฒนาวิชาการด้านนี้ให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปอีกแล้ว ยังจะเป็นการช่วยกันผดุงไว้ซึ่งวิชาการด้านนี้เพื่อจะได้เป็นประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไปด้วย

การใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์การกีฬา

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาไปประยุกต์ใช้โดยตรงนั้นแน่นอน นอกจากประชาชนพลเมืองโดยทั่วไป ที่มีความสนใจในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพื่อคุณภาพและประสิทธิภาพของชีวิตของตนเองแล้ว ก็ต้องเป็นหน้าที่โดยตรงของนักวิทยาศาสตร์การกีฬาผู้ที่ได้รับการศึกษาค้นคว้าและอบรมให้มีความรู้ในวิชาการทางด้านนี้มาแล้วเป็นอย่างดีนั่นเอง ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงต้องมีหน้าที่ที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาอบรมและเรียนรู้มาเหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และเผยแพร่เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนพลเมืองโดยทั่วไปให้ได้มากที่สุดต่อไปอีก ในขณะเดียวกันก็ต้องทำการศึกษาค้นคว้าและบุกเบิกเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ ทางด้านนี้เพิ่มขึ้นมาให้มากขึ้นเรื่อยๆ ต่อไปอีกด้วยเช่นเดียวกัน

แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการนำศาสตร์หรือความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาไปประยุกต์ใช้เป็นอย่างมากไม่

น้อยหรือยิ่งหย่อนกว่ากลุ่มแรกเลยทีเดียว บุคคลกลุ่มนี้ก็คือกลุ่มนักพลศึกษาผู้สอนวิชาการพลศึกษา ผู้นำทางการกีฬา ผู้ทำหน้าที่ทางกายภาพบำบัดของทางการแพทย์ศาสตร์ หรืออื่นๆ ที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันเป็นอันมากนั่นเอง บุคคลกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความจำเป็นที่จะต้องนำความรู้หรือศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬานี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้งานที่ทำอยู่นั้นได้เป็นไปตามหลักวิชาการเพื่อจะได้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายที่ได้วางไว้ให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น ศาสตร์หรือความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา จึงเป็นศาสตร์ที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคคลกลุ่มนี้เท่าๆ กับศาสตร์หรือความรู้ในสาขาวิชาชีพที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นเลยทีเดียว

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับครูพลศึกษาและผู้นำทางการกีฬา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จัดการเรียนการสอนวิชาการพลศึกษาและการกีฬา ตลอดจนการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนพลเมืองทุกคน ได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างทั่วถึงกันเพื่อให้ได้ผลอย่างดีและมีคุณภาพด้วยแล้ว ก็ยิ่งถือว่า ศาสตร์หรือความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬานี้ เป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อความสำเร็จในงานวิชาชีพพลศึกษาและกีฬาที่กำลังทำอยู่เป็นอย่างมาก คือมีความจำเป็นและสำคัญเท่าๆ กับศาสตร์ในทางการพลศึกษาและการกีฬาที่เขาทำหน้าที่อยู่นั้นด้วยซ้ำไป และยิ่งกว่านั้น ครูพลศึกษาและผู้นำทางการกีฬานี้ยังเป็นแรงผลักดันสำคัญในการที่จะช่วยกระตุ้นให้มีการบุกเบิกและศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์การกีฬานี้ให้ได้มีเพิ่มมากขึ้นและมากขึ้นเรื่อยๆ ต่อไปอีก ทั้งนี้เพื่อจะได้นำความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้มีการบุกเบิก และศึกษาค้นคว้ามาเหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬาแก่นักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไปนั่นเอง และในขณะเดียวกันก็จะได้ใช้เป็นแนวทางในการที่จะสนับสนุน

และส่งเสริมให้นักเรียนและประชาชนพลเมืองทุกคน ได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างทั่วถึงกัน เพื่อให้เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง มีทักษะการกีฬา มีน้ำใจนักกีฬา มีความรักและมีความสนใจในการเล่นกีฬา เพื่อได้ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาตามความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างทั่วถึงกันเป็นประจำทุกวัน และท้ายที่สุดก็จะได้พลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพของสังคมและประเทศชาติต่อไป

ความรู้เกี่ยวกับหลักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬานี้ถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬาซึ่งจะขาดเสียไม่ได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าความรู้ในหลักการต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์การกีฬา เปรียบเสมือนไม้บรรทัดที่คอยขีดเส้นและคอยชี้ทางให้ครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬา ได้รู้ถึงหลักการและวิธีการเรียนการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพตลอดเวลา เพื่อจะได้บรรลุตามความมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริงได้ เช่น ความรู้ในหลักการและวิชาการทางด้านสรีรวิทยาการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา ก็จะช่วยให้ครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬาได้รู้ว่า ธรรมชาติและลักษณะของร่างกายวัยไหน เพศไหน เป็นอย่างไร มีความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมการออกกำลังกายหรือกีฬาชนิดไหน กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการกีฬาชนิดไหนจะมีผลต่อร่างกายอย่างไร ควรจะใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการกีฬาอะไร มากน้อยแค่ไหน ภายในระยะเวลายาวนานเท่าใด ควรจะจัดให้วัยไหน แคไหน อย่างไร จึงจะมีความเหมาะสมและเพียงพอ เป็นต้น

เช่นเดียวกัน ความรู้ในหลักการและวิชาการทางด้านจิตวิทยาการกีฬา ก็จะช่วยบอกให้ครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬาได้รู้ว่า ธรรมชาติและลักษณะของจิตใจของนักเรียนวัยไหน เพศไหน เป็นอย่างไร มีความสนใจ มีความต้องการในกิจกรรมอะไร ควรจัดในรูปแบบไหน หรือควรจะใช้วิธีการสอนอย่างไรจึงจะเป็นการสนองความต้องการ ความสนใจ

ของนักเรียนแต่ละเพศและแต่ละวัยได้ และในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะบรรลุความมุ่งหมายของการเรียนการสอนตามที่ได้ตั้งไว้เหล่านี้เป็นต้น

สำหรับความรู้ในหลักการและวิชาการด้านสังคมวิทยาการกีฬานั้น ก็ในทำนองเดียวกัน ก็จะช่วยบอกให้ครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬาได้รู้ว่า ธรรมชาติและลักษณะของความต้องการในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนแต่ละเพศแต่ละวัย เป็นอย่างไร เป็นระยะเวลายาวนานมากน้อยแค่ไหน อย่างไร ครูควรจะต้องจัดกิจกรรมแบบไหนให้แก่เพศไหน วัยไหนอย่างไร จึงจะมีผลบรรลุตามความมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้ เป็นต้น

ดังนั้นการที่ครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬา จะสามารถจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนและการส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาให้แก่กลุ่มบุคคลต่างๆ ได้บรรลุผลอย่างแท้จริง ครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้และความเข้าใจในหลักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ควบคู่กันไปกับความรู้ทางด้านการศึกษาและการกีฬา และในขณะเดียวกันก็สามารถนำความรู้และหลักวิชาการทางวิทยาศาสตร์การกีฬาเหล่านี้ไปใช้ประกอบเป็นแนวทางในการเรียนการสอน การสนับสนุนและการส่งเสริมการพลศึกษาการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาทุกครั้ง ตลอดเวลาเป็นอย่างดีด้วย หรืออีกนัยหนึ่งก็สามารถกล่าวได้ว่า ครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการกีฬานั้น ก็คือผู้ประยุกต์ศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาหรือความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาไปใช้ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่มนุษยชาติต่อไปอีก และอาจจะด้วยเหตุนี้ จึงเรียกวิชาพลศึกษาว่า เป็นศาสตร์ของการประยุกต์ศาสตร์ดังนั้นในสถาบันการฝึกหัดครูพลศึกษาทุกแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันการฝึกหัดครูพลศึกษาตามแผนใหม่ จึงได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬานี้เป็นอย่างมาก และได้กำหนดในหลักสูตรการเรียน

การสอนของสถาบันการศึกษาไว้ว่าผู้ที่สำเร็จออกไปทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษาหรือเป็นผู้นำทางการกีฬานั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เข้าใจและสามารถประยุกต์ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและการกีฬาเป็น อย่างดีควบคู่กันไปด้วย

สรุป

จากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ จึงสามารถสรุปได้ว่า วิทยาศาสตร์การกีฬาและการพลศึกษาเป็นสาขาวิชาที่มีความสัมพันธ์สนับสนุนและพึ่งพาซึ่งกันและกัน เป็นอันมากตัวอย่าง เช่น ความรู้และหลักการทาง วิทยาศาสตร์การกีฬา ถ้าปราศจากซึ่งครูพลศึกษา หรือผู้นำทางการกีฬา ได้เป็นกำลังสำคัญในการที่จะ

ช่วยนำความรู้และหลักการที่ได้ศึกษาและค้นพบมา ใหม่เหล่านี้ไปใช้เป็นหลักการในการเรียนการสอนหรือ เผยแพร่ต่อไปอีกต่อหนึ่งแล้ว ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้ ศึกษาและค้นพบมาเหล่านี้อาจจะไม่สามารถที่จะเป็น ประโยชน์แก่นมนุษยชาติได้อย่างแท้จริงเท่าที่ควรก็ได้ และในทำนองทางฝ่ายครูพลศึกษาหรือผู้นำทางการ กีฬาเองนั้น ถ้าเป็นผู้ที่ไร้ซึ่งความรู้และหลักการทาง วิทยาศาสตร์การกีฬา และไม่สามารถที่จะนำความรู้ และหลักการทางวิทยาศาสตร์การกีฬา มาประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาหรือการกีฬาแล้ว ก็ สามารถกล่าวได้ว่าการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หรือการเป็นผู้นำกีฬานั้นจะไม่บรรลุผลตามความมุ่ง หมายที่ได้ตั้งใจไว้เท่าที่ควรได้เช่นเดียวกัน

วรศักดิ์ เพียรชอบ

เอกสารอ้างอิง

- Corbin, Charles B., "The Field of Physical Education : Common Goals not Common Roles," **Journal of Physical Education, Recreation and Dance**. 64: 79-85. January. 1993.
- Keonan. C. N. "What is Sports Science?" **The Physical Educator**, 31 : 2729. March, 1973.
- Van Dalen. : B. Deobold and B. L. Bennet. **A World History of Physical Education**. Prentice-Hall, New York, 1971.

วิทยาลัยพลศึกษา

ความหมาย

วิทยาลัยพลศึกษา (College of Physical Education) หมายถึงสถาบันการศึกษาของรัฐสังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่ทำหน้าที่ในการสอน ในการฝึกและในการอบรมบุคคลหรือบุคลากร เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญทางการพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการทางการกีฬา และวิทยาศาสตร์การกีฬาสามารถสอนวิชาพลศึกษาและวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนระดับต่างๆ ตลอดจนเป็นผู้นำทางการพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ การกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาของชุมชนองค์กรต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเป็นมา

วิทยาลัยพลศึกษาเป็นสถาบันการฝึกหัดครูพลศึกษาที่เป็นแม่แบบและต้นกำเนิดของการฝึกหัดครูพลศึกษาของไทยเรามาตั้งแต่เริ่มแรก เป็นสถาบันที่มีประวัติและความเป็นมาที่ยาวนานอย่างมากแห่งหนึ่ง ได้มีการเริ่มต้นและมีพัฒนาการมาหลายขั้นตอนและหลายครั้งกว่าจะได้มาเป็นวิทยาลัยพลศึกษาเหมือนดังที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ดังนั้นเพื่อความง่ายในการเข้าใจ จะขอแบ่งประวัติและความเป็นมาของวิทยาลัยพลศึกษาเป็น 4 สมัย ดังต่อไปนี้คือ

1. สมัยเริ่มต้น
2. สมัยหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองและอยู่

ในสังกัดของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3. สมัยเริ่มเข้าสู่ยุคปฏิรูปของการพลศึกษาไทยในปัจจุบัน

4. สมัยของการขยายสู่ภูมิภาค

1. สมัยเริ่มต้น

วิทยาลัยพลศึกษาเป็นสถาบันที่ได้มีการเริ่มต้นและก่อกำเนิดจากความคิดริเริ่มของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี กล่าวคือ เมื่อครั้งท่านได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระไพศาลศิลปศาสตร์ท่านเป็นผู้มีบทบาทและมีส่วนร่วมสำคัญ ในการจัดตั้งสมาคมอาจารย์สมาคมขึ้นที่โรงเรียนวัดราชบูรณะในบริเวณวังสวนกุหลาบ เมื่อวันที่ 1 มกราคม ร.ศ. 123 (พ.ศ. 2447) ท่านดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการของสมาคมอาจารย์สมาคมในขณะนั้นด้วย ท่านได้จัดให้มีองค์กรหนึ่งที่มีชื่อว่า “สมาคมอาจารย์สโมสรสถาน” ขึ้นมาเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมอาจารย์สมาคมเพื่อเป็นสถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้ที่สนใจและในขณะเดียวกันก็อาจจะเป็นครูสอนพลศึกษาในโรงเรียนได้ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีดำรงตำแหน่งเป็นเจ้ากรมตรวจของกระทรวงธรรมการอยู่ในขณะนั้น เป็นผู้เล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการฝึกหัดครูพลศึกษาเป็นอย่างมาก ท่านได้พยายามผลักดันให้สถานที่แห่งนี้ได้เป็นสถานที่ในการฝึกหัดครูพลศึกษาได้ด้วย ดังนั้นจึงได้จัดตั้งให้มีองค์กรใหม่ในสมาคมอาจารย์สโมสรสถานเพิ่มขึ้นมาอีกแห่งหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ฝึกหัดครูพลศึกษาให้มีความรู้ในวิชาระเบียบแถวการดัดตนการหัดยิมนาสติก และกีฬาต่างๆ ให้สามารถสอนนักเรียนในโรงเรียนได้โดยตรงและให้เรียกองค์กรที่ตั้งขึ้นมาใหม่นี้ว่า “สโมสรกายบริหาร”

ต่อมาในปี พ.ศ. 2456 เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีหรือพระไพศาลศิลปศาสตร์ เจ้ากรมตรวจของกระทรวงธรรมการในขณะนั้น ก็ได้มีความเห็นต่อไปอีกว่าเพื่อให้การฝึกหัดครูพลศึกษามีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้นจึงได้ปรับปรุงสโมสรกายบริหารซึ่งสังกัดอยู่

ในสามัคยาจารย์สโมสรสถานเดิมนั้นอีก คือให้ยกฐานะสโมสรกายบริหารขึ้นเป็น “ห้องพลศึกษากลาง” และให้อยู่ภายใต้การดูแลของกรมศึกษาธิการ ในขั้นแรกนี้ให้ใช้อาคารเรียนของโรงเรียนมัธยมวัดราชบูรณะเป็นสถานที่เรียนและในขณะเดียวกันก็ได้แต่งตั้งหลวงเชษฐพลศิลป์ (ม.ล. เล็ก อิศรางกูร) เป็นผู้อำนวยการพร้อมกับเป็นอาจารย์สอนของห้องพลศึกษากลางแห่งนี้ด้วย

หลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาแห่งนี้ยังคงเหมือนเดิมเมื่อครั้งเป็นสโมสรกายบริหาร จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. 2462 เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เสนาบดีกระทรวงธรรมการได้เห็นว่าการเรียนการสอนได้มีระบบระเบียบและได้ผลดีมากยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศยกระดับห้องพลศึกษากลางเดิมนั้นเป็น “โรงเรียนพลศึกษากลาง” โดยมีหลวงเชษฐพลศิลป์ เป็นอาจารย์ใหญ่สำหรับการเรียนการสอนนั้นส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในระหว่างเวลา 14.00-18.00 น.

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2462 กระทรวงธรรมการก็ได้มีการประกาศแก้ไขและกำหนดหลักสูตรและระเบียบการเรียนใหม่ไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. วิชาครูพลศึกษาจัดเป็น 4 แผนก คือ

1.1 ดัดคนส่วนห้อยโหน ทำได้เองและหัดผู้อื่นได้ด้วย

1.2 มวยไทย มวยฝรั่ง ฟันดาบ ทำได้เองและหัดผู้อื่นได้ด้วย

1.3 ญูญิตสูทำได้เองและฝึกหัดผู้อื่นได้ด้วย

1.4 วิชาลูกเสือ

ก. ระเบียบแถว รู้จักแบบฝึกหัด เสือป่าราบ ทำได้ทั้งเป็นลูกแถวและเป็นผู้บังคับบัญชา

ข. ข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือแบบสั่งสอนเสือป่า เทศนาเสือป่า

ค. ดัดกาย รู้จบทำได้และฝึกหัดผู้อื่นได้ด้วย

ง. สอบวิชาลูกเสือเอกได้แล้ว

2. นอกเหนือจากความรู้ทางพลศึกษาโดยเฉพาะต้องมีความรู้สามัญไม่ต่ำกว่ามัธยมปีที่ 3 ด้วย

3. สอบไล่ได้ทั้ง 4 อย่างได้ประกาศนียบัตรเป็นครูมัธยมพลศึกษา ใช้อักษรท้ายชื่อว่า ป.ม.พ. สอบได้ 3 อย่างได้ประกาศนียบัตรเป็นครูประถมพลศึกษา ใช้อักษรท้ายชื่อว่า ป.ป.พ. สอบไล่ได้ 2 อย่างได้ประกาศนียบัตรเป็นครูพลศึกษา ใช้อักษรท้ายชื่อว่า ป.พ.

4. ผู้สอนได้ครูมูลสามัญศึกษา ถ้าสอบได้ครูมูลพลศึกษาด้วยให้เลื่อนชั้นเป็นครูประถมสามัญศึกษา ผู้สอบได้ครูประถมสามัญศึกษา ถ้าสอบไล่ได้ครูประถมพลศึกษาด้วยจะได้เลื่อนชั้นเป็นครูมัธยมสามัญศึกษา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2466 เพื่อความเหมาะสมและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ (เดิมกระทรวงธรรมการ) จึงได้มีคำสั่งแก้ไขระเบียบการฝึกหัดครูและหลักสูตรครูมูล ครูประถม และ ครูมัธยมโดยกำหนดว่าชั้นครูมูลพลศึกษา ให้เรียนว่า “ผู้สอนพลศึกษาชั้นตรี” ใช้อักษรย่อท้ายชื่อว่า พ.ต. ครูชั้นประถมพลศึกษาให้เรียกว่า “ผู้สอนพลศึกษาชั้นโท” ใช้อักษรท้ายชื่อว่า พ.ท. และครูชั้นมัธยมพลศึกษาให้เรียกว่า “ผู้สอนพลศึกษาชั้นเอก” ใช้อักษรท้ายชื่อว่า พ.อ. วุฒิการศึกษาของครูพลศึกษา จึงได้มีการใช้ตามระเบียบที่กำหนดไว้นี้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

2. สมัยหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองและอยู่ในสังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 แล้ว กระทรวงศึกษาธิการ (เดิมกระทรวงธรรมการ) ก็ได้มีการจัดระบบราชการภายในกระทรวงใหม่ และได้จัดตั้งกรมพลศึกษาขึ้นมาในกระทรวงศึกษาธิการอีกหน่วยงานหนึ่งเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2476 ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรม พ.ศ. 2476 มาตรา 12 ความว่า

การที่รัฐตั้งกรมพลศึกษาขึ้น ก็เพราะต้องการให้นักเรียนและลูกเสือมีจิตใจเป็นนักกีฬา เพราะประเทศต่างๆ เขามีความประสงค์เช่นนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศเราควรจะดำเนินการตามด้วย เพื่อให้พลเมืองของเรามีความแข็งแรง

โดยในเริ่มแรกมีพระยาประมวลวิชาพลเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งอธิบดี จนกระทั่งต่อมาเมื่อถึงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2477 จึงได้แต่งตั้งให้นายนาวาเอกหลวงศุภชลาศัย ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษาแทนต่อไป และได้ย้ายโรงเรียนพลศึกษากลางจากกรมศึกษาธิการมาอยู่ในสังกัดกรมพลศึกษา พร้อมกับแต่งตั้งนายนาท เทพหัสดิน ณ อยุธยา เป็นอาจารย์ใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2477 ด้วย ในระยะเริ่มแรกนั้นกรมพลศึกษายังมีสำนักงานอยู่ที่บริเวณเดียวกันกับกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น และโรงเรียนพลศึกษากลางก็เช่นเดียวกัน ยังใช้สถานที่เดิมเป็นสถานที่ทำการเรียนการสอนอยู่

ในปี พ.ศ. 2479 โรงเรียนพลศึกษากลางก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้มาเดิมเมื่อ พ.ศ. 2462 เป็นหลักสูตรใหม่ และในหลักสูตรใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ก็ได้มีการแบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 หมวดวิชาคือ 1. หมวดวิชาบังคับ และ 2. หมวดวิชาไม่บังคับ

ในหมวดวิชาบังคับประกอบด้วยวิชาจรรยา วิชาลูกเสือ วิชาสุขศึกษา วิชาการปฐมพยาบาล วิชากายบริหาร วิชาการกีฬาและวิชาการรีชา เฉพาะวิชาการกีฬานั้นมีการแบ่งออกเป็น 2 แผนก คือ แผนกกีฬาหญิงและแผนกกีฬาชาย ในแผนกกีฬาหญิงนั้น ได้แก่ เนตบอลและวอลเลย์บอล ส่วนในแผนกกีฬาชายนั้น ได้แก่ บาสเกตบอล ตะกร้อ และฟุตบอล

ในหมวดวิชาไม่บังคับได้แบ่งออกเป็น 4 ชุดคือ 1. มวยไทยและมวยสากล 2. กระบี่กระบองและฟันดาบ 3. ดัดตนส่วนห้อยโหน (ยิมนาสติก) และ 4. ญูญิตสู (ยูโด)

ผู้ที่สอบวิชาบังคับได้หมดทุกวิชาได้วุฒิประโยคผู้สอนพลศึกษาตรี (พ.ต.) ผู้สอบวิชาบังคับได้หมดทุกวิชาพร้อมกับสอบวิชาไม่บังคับได้อีก 2 ชุด จะได้วุฒิประโยคผู้สอนพลศึกษาโท (พ.ท.) และก็เช่นเดียวกันผู้สอบในหมวดวิชาบังคับได้หมดทุกวิชาพร้อมกับสอบในหมวดวิชาไม่บังคับได้หมดอีกทั้ง 4 ชุด จะได้วุฒิผู้สอนพลศึกษาเอก (พ.อ.)

การจัดตารางการเรียนการสอนก็จะยังจัดให้อยู่ในตอนบ่ายและค่ำเหมือนเดิมและโรงเรียนก็ไม่มีระเบียบว่าจะต้องใช้เวลาเรียนอย่างน้อยหรืออย่างมากก็ปี การเรียนจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลังจากนายนาวาเอกหลวงศุภชลาศัย ได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษาแล้ว ก็ได้ดำเนินการของบประมาณเพื่อจัดสร้างสนามกีฬาแห่งชาติขึ้นใหม่ที่บริเวณหอวัง ตำบลวังใหม่ อำเภอปทุมวัน กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสนามกีฬาแห่งชาติในปัจจุบันนี้ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก “การพัฒนาการฝึกหัดครูพลศึกษาของไทย” ในวารสารสาธิตานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 28 มกราคม 2546)

ในโอกาสเดียวกันกับการสร้างสนามกีฬาแห่งชาติในครั้งนั้น กรมพลศึกษาก็ได้ดำเนินการสร้างอาคารเรียนของโรงเรียนพลศึกษากลางไปพร้อมๆ กันด้วย เมื่อการสร้างอาคารเรียนของโรงเรียนพลศึกษากลางได้เสร็จสิ้นแล้ว ทั้งกรมพลศึกษาและโรงเรียนพลศึกษากลาง จึงได้เริ่มย้ายสำนักงานมาทำงานและดำเนินการเรียนการสอนที่อาคารของโรงเรียนพลศึกษากลางแห่งเดียวกันนี้เมื่อปลายปี พ.ศ. 2481 โรงเรียนพลศึกษากลางก็ได้ใช้อาคารเรียนแห่งนี้เป็นสถานที่ทำการเรียนเรื่อยมา ส่วนกรมพลศึกษานั้นก็ได้ย้ายสำนักงานไปอยู่ที่ชั้นที่หนึ่งของอาคารอัมจันทร์ด้านตะวันตกของสนามศุภชลาศัยหลังจากสงครามมหาเอเชียบูรพาพิศได้เสร็จสิ้นลงแล้ว และได้อยู่ในอาคารเดียวกันนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้

3. สมัยเริ่มเข้าสู่ยุคปฏิรูปของการพลศึกษาไทย

ในปี พ.ศ. 2493 นับว่าเป็นปีที่การเรียนการสอนของสถาบันการพลศึกษาของไทยได้เริ่มเข้าสู่ยุคใหม่ที่สมบูรณ์ทันสมัยอย่างแท้จริง ดังนั้นยุคนี้จึงเป็นยุคปฏิรูปของการพลศึกษาไทย เพราะนอกจากจะมีการปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์และทันสมัยแล้ว ด้วยผลงานของศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปได้สามารถทำให้มาตรฐานของหลักสูตรและมาตรฐานของกระบวนการเรียนการสอนในวิทยาลัยพลศึกษาได้เป็นที่ยอมรับในระดับอุดมศึกษาหรือในมหาวิทยาลัยได้

คือเริ่มจากโรงเรียนพลศึกษากลางได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนเป็นระบบใหม่ทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของการฝึกหัดครูพลศึกษาแผนใหม่อย่างแท้จริง แล้วเปลี่ยนชื่อโรงเรียนพลศึกษากลางเดิมนั้นเป็น “โรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา” และได้แต่งตั้งอาจารย์ชั้นอรุณโรจน์ เป็นอาจารย์ใหญ่ มีหลักสูตรการเรียนการสอนเต็มเวลา 5 ปี นักเรียนที่มาเรียนก็เป็นเฉพาะนักเรียนทุนที่เป็นชายเรียนประจำเต็มเวลาตลอดหลักสูตร และนักเรียนเหล่านี้ก็ต้องเป็นนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดต่างๆ ทุกจังหวัดทั่วประเทศเท่านั้น โดยมีนักเรียนประจำที่ได้รับทุนจากจังหวัดต่างๆ รุ่นแรกมีจำนวนทั้งหมด 98 คน

หลักสูตรของการเรียนจะประกอบด้วยกลุ่มวิชาใหญ่ๆ 2 กลุ่มวิชาด้วยกัน กลุ่มแรกจะประกอบด้วยวิชาต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์และมีความรู้ความสามารถในการติดตามเหตุการณ์และข่าวคราวต่างๆ ของโลกได้และสามารถปรับตัวให้ทันกับเหตุการณ์และสภาพการณ์เหล่านั้นได้ด้วย วิชาเหล่านี้ประกอบด้วยวิชาหมวดต่างๆ เช่น วิชาหมวดภาษาอังกฤษ วิชาหมวดภาษาไทย วิชาหมวดสังคมวิทยา วิชาหมวดจิตวิทยา วิชาหมวดวิชาครู

วิชาหมวดวิชาดนตรี เหล่านี้เป็นต้น กลุ่มวิชาที่สองเป็นกลุ่มวิชาที่มุ่งพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านหลักการ ทฤษฎีในวิชาพลศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น วิชาสรีรวิทยา วิชากายวิภาคศาสตร์ วิชาชีววิทยา วิชาวิทยาศาสตร์ การเคลื่อนไหว (kinesiology) วิชาหลักและวิชาการสอน วิชาการปฐมพยาบาล วิชาหลักและทฤษฎีพลศึกษา วิชาอนามัยส่วนบุคคลและชุมชน และวิชาการจัดพลศึกษาในโรงเรียน เหล่านี้เป็นต้น ส่วนในด้านความรู้ความสามารถในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนนอกจากจะสามารถแสดงสาธิต สอน และตัดสินใจกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล กรีฑา มวยไทย มวยสากล และอื่นๆ ได้แล้วยังต้องเป็นผู้ที่สามารถนำหลักการและทฤษฎีต่างๆ ที่เรียนมาแล้วมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ ได้เป็นอย่างดีในทุกๆ ระดับชั้นที่สอนอีกด้วย

ตามโครงสร้างของหลักสูตรนี้ ผู้ที่เรียนสำเร็จตามหลักสูตรชั้นปีที่ 1 จะได้วุฒิการศึกษาเป็นประกาศนียบัตรพลศึกษาตรี (พ.ต.) ผู้ที่เรียนสำเร็จตามหลักสูตรชั้นปีที่ 3 จะได้วุฒิการศึกษาเป็นประกาศนียบัตรพลศึกษา (พ.ท.) และผู้ที่เรียนสำเร็จตามหลักสูตรชั้นปีที่ 5 จะได้วุฒิการศึกษาเป็นประกาศนียบัตรพลศึกษาเอก (พ.อ.)

แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นมาตามอุดมคติของการฝึกหัดครูพลศึกษาอย่างแท้จริง และดำเนินการโดยกรมพลศึกษามาตั้งแต่ พ.ศ. 2493 นั้นนั้น สามารถดำเนินการและทำหน้าที่ในการฝึกหัดครูพลศึกษาตามอุดมคติที่กล่าวมาแล้วได้เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น คือเมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้นมาใหม่แล้ว กระทรวงศึกษาธิการก็ได้มีนโยบายให้ย้ายโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาไปอยู่ในสังกัดและความรับผิดชอบของกรมฝึกหัดครูที่จัดงานตั้งใหม่นี้ในปี พ.ศ. 2497 นั้นเอง

ต่อมาทางฝ่ายกรมพลศึกษามีความเห็นว่าการเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาได้ย้ายไปอยู่ในสังกัดกรมฝึกหัดครูแล้ว ทางกรมพลศึกษาเองก็ยังมีศักยภาพทั้งในด้านบุคลากร สถานที่ และอุปกรณ์ตลอดจนครู ภัณฑ์อื่นๆ พร้อมทั้งจะผลิตครูพลศึกษาที่มีความรู้ความสามารถไปสนองความต้องการของประเทศได้เป็นอย่างดี ด้วยเช่นกัน ดังนั้นในปี พ.ศ. 2498 กรมพลศึกษาก็ได้จัดตั้ง “วิทยาลัยพลศึกษา” ขึ้นมาใหม่ แทนและได้แต่งตั้งศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ตินเป็นผู้อำนวยการ ดังนั้นวิทยาลัยพลศึกษาแห่งนี้ จึงนับว่าเป็นวิทยาลัยพลศึกษาแห่งแรกในบรรดาวิทยาลัยพลศึกษาทั้งหลายของไทย และวิทยาลัยพลศึกษาแห่งนี้ ในภายหลังต่อมาก็ได้เป็นแม่แบบของวิทยาลัยพลศึกษา ทั้งหลายที่ได้มีการจัดตั้งในจังหวัดต่างๆ ดังที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ วิทยาลัยพลศึกษาที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นแห่งแรกนี้จะมีหลักสูตรการเรียนการสอน 4 ปี และรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตร 4 ปี แล้วจะได้วุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาสูง (พลศึกษา) หรือ ป.กศ. สูง (พลศึกษา) สำหรับนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือเตรียมอุดมศึกษาแล้วสามารถเรียนในหลักสูตร 2 ปี และเมื่อสำเร็จแล้วก็จะได้รับวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาสูง (พลศึกษา) หรือ ป.กศ.สูง (พลศึกษา) เช่นเดียวกัน

โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งของหลักสูตร 4 ปี สำหรับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือเตรียมอุดมศึกษานั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นหลักสูตรที่ได้พัฒนาจากปรัชญาและแนวคิดของหลักสูตรของโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาที่เคยมีมาแล้ว คือมุ่งให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการในทุกๆ ด้าน เพื่อให้พร้อมที่จะเป็นครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริงนั่นเอง ยกเว้นแต่ว่าหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งต้องใช้เวลาเรียน 4 ปี และหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ซึ่งต้องใช้เวลาเรียนเพียง 2 ปีนั้น

ต้องจัดเนื้อหาสาระและรายวิชาเรียนที่เคยใช้เวลาเรียน 5 ปี ในโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา ให้เหมาะสมตามความจำเป็นและความต้องการของนักเรียนในหลักสูตร 4 ปี และ 2 ปียิ่งขึ้นเท่านั้น

ในโอกาสที่ศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการของวิทยาลัยพลศึกษาในตอนนี้นั้นนับว่าเป็นตอนที่เหมาะและเป็นโชคดียิ่งอย่างยิ่งของการพลศึกษาไทยที่ควรจะได้จารึกไว้คือบังเอิญศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน ผู้นี้เป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ทั้งในด้านการแพทยศาสตร์ การสาธารณสุขศาสตร์ และการกีฬาในระดับสูงจากทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างดี จึงสามารถนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักการของวิชาการทั้งในด้านการแพทย์ ด้านสาธารณสุข และด้านการกีฬามาประสมประสานกันแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในวิชาพลศึกษา แล้วนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนในวิทยาลัยพลศึกษาใหม่ ทำให้การพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาการเรียนการสอนได้ผลถูกต้องตามหลักวิชาการพลศึกษาและประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาได้เป็นไปตามหลักการของวิชาการพลศึกษาได้ผลเป็นอย่างดี การจัดและการดำเนินการพลศึกษาก็สอดคล้องตามหลักการทั้งในแง่ของหลักการวิชากายภาคและสรีรวิทยา หลักวิชาจิตวิทยา และหลักวิชาสังคมวิทยา ทำให้การจัดและดำเนินการพลศึกษานั้นได้ผลและมีประสิทธิภาพดีขึ้นอีกมาก ดังนั้นในการเริ่มนำหลักวิชาการมาเป็นหลักการพลศึกษาในครั้งนี้จึงถือเป็นการเริ่มต้นของ “การพลศึกษาสมัยใหม่” ของไทยเป็นครั้งแรก นับตั้งแต่นั้นมาการพลศึกษาของไทยเริ่มเปลี่ยนโฉมหน้าใหม่ และมีความเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยกย่องในหมู่นักการพลศึกษาไทย โดยทั่วไปในขณะนี้ว่า “ศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน คือบิดาของการพลศึกษาสมัยใหม่ของไทย”

จากความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพลศึกษาตามหลักการของการพลศึกษาสมัยใหม่ในครั้งนี้ ทำให้วิทยาลัยพลศึกษาแห่งนี้ได้เป็นแบบอย่างในการที่ศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ตินได้สามารถนำไปใช้เป็นเหตุผลในการเสนอและผลักดันให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เห็นชอบและอนุมัติให้เปิดหลักสูตรการฝึกหัดครูพลศึกษาในระดับปริญญาตรีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2502 ด้วยการรับเฉพาะนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรในปัจจุบันนี้เท่านั้นเข้าเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการเรียนแล้วจะได้รับวุฒิปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (พลศึกษา) หรือ ค.บ. (พลศึกษา) การเริ่มต้นในครั้งนี้ จึงนับว่าเป็นการเริ่มต้นของประวัติการฝึกหัดครูพลศึกษาของไทยที่สำคัญยิ่งตอนหนึ่งเพราะเป็นตอนที่ทำให้การฝึกหัดครูพลศึกษาของไทยได้เริ่มก้าวไปมีบทบาทในระดับอุดมศึกษาที่ได้มีการพัฒนาสู่ความสมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง ทำให้สามารถนำไปสู่การเปิดหลักสูตรการฝึกหัดครูพลศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน ปี พ.ศ. 2511 และ 2530 ตามลำดับ เป็นครั้งแรกของประวัติการฝึกหัดครูพลศึกษาของไทยอีกในโอกาสต่อมา ผู้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรปริญญาโทจะได้รับวุฒิปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา) หรือ ค.ม. (พลศึกษา) และผู้ที่เรียนสำเร็จตามหลักสูตรปริญญาเอก จะได้รับวุฒิปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พลศึกษา) หรือ ค.ด. (พลศึกษา)

ด้วยหลักการและปรัชญาการพลศึกษาสมัยใหม่ของศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน และด้วยความร่วมมือของวิทยาลัยวิชาการศึกษา (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ในโอกาสต่อมาวิทยาลัยพลศึกษาแห่งนี้ ก็ได้เปิดหลักสูตรการฝึกหัดครูพลศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตเดียวกันนี้เช่นเดียวกันในปี พ.ศ. 2513 แต่เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและหลักการของวิทยาลัยวิชาการศึกษาใน

ขณะนั้น วิทยาลัยวิชาการศึกษา พลศึกษา” เปิดสอนหลักสูตรการเรียนการสอน 4 ปี และรับเฉพาะนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเข้าเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้วจะได้รับวุฒิปริญญาตรีการศึกษามัธยมศึกษา (พลศึกษา) หรือ กศ.บ. (พลศึกษา) แต่สำหรับในการบริหารงานและการดำเนินการต่างๆ รวมทั้งการตั้งงบประมาณนั้น ก็ยังอยู่ในสังกัดและความรับผิดชอบของกรมพลศึกษาอยู่เหมือนเดิม

ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ก็ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนั้นวิทยาลัยวิชาการศึกษา พลศึกษาก็ต้องเปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษาตามไปด้วยและพร้อมๆ กันนี้ก็ได้ออนสังกัดจากความรับผิดชอบของกรมพลศึกษาไปอยู่ในการดูแลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแทนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

4. สมัยของการขยายสู่ภูมิภาค

กรมพลศึกษาซึ่งมี ศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีอยู่ในขณะนั้นเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลยิ่งผู้หนึ่ง คือได้สังเกตเห็นว่าการที่จะพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรืองตามแผนที่วางไว้ได้ด้วยดีนั้น ประชาชนพลเมืองจะต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพอนามัยที่ดีสมบูรณ์ มีน้ำใจนักกีฬา มีความสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วย จึงเห็นว่าการพลศึกษาและการกีฬาเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก ประชาชนพลเมืองไทยทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมในการพลศึกษาและการกีฬาอย่างทั่วถึงกันจึงได้มีโครงการที่จะขยายและเปิดวิทยาลัยพลศึกษาในจังหวัดต่างๆ ในส่วนภูมิภาคอย่างน้อยในทุกภาคการศึกษาเพื่อผลิตครูพลศึกษาและผู้นำทางการกีฬาให้เพียงพอ เพราะในขณะนั้นโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษายังขาดครูเพื่อทำการสอนวิชาพลศึกษาอยู่มากและทางฝ่ายรัฐบาลก็ได้มี

นโยบายในการที่จะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนพลเมือง ในส่วนภูมิภาคในชนบทได้เล่นกีฬาอย่างทั่วถึงกัน ด้วยวิทยาลัยพลศึกษาในส่วนภูมิภาคจึงควรมี จำนวนอย่างเพียงพอเพื่อผลิตครูและผู้นำทาง พลศึกษาและกีฬาเพื่อสนองความต้องการดังกล่าวนี้ ให้เพียงพอเช่นเดียวกันด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ ศาสตราจารย์นายแพทย์ บุญสม มาร์ติน อธิบดีกรมพลศึกษา ผู้มีวิสัยทัศน์อัน ยาวไกล จึงได้มีโครงการและได้วางแผนในการที่จะ ขยายและเปิดวิทยาลัยพลศึกษาในส่วนภูมิภาคใน จังหวัดต่างๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้คือ

1. ในปี พ.ศ. 2513 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่ ที่จังหวัดเชียงใหม่
2. ในปี พ.ศ. 2515 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษามหาสารคาม ที่จังหวัดมหาสารคาม
3. ในปี พ.ศ. 2516 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษายะลา ที่จังหวัดยะลา
4. ในปี พ.ศ. 2517 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษาชลบุรี ที่จังหวัดชลบุรี
5. ในปี พ.ศ. 2518 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษาอุดรธานี ที่จังหวัดอุดรธานี
6. ในปี พ.ศ. 2519 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษา 2 แห่ง คือวิทยาลัยพลศึกษาอ่างทอง ที่จังหวัดอ่างทอง และวิทยาลัยพลศึกษาชุมพร ที่ จังหวัดชุมพร
7. ในปี พ.ศ. 2520 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษา 2 แห่งคือวิทยาลัยพลศึกษา สุพรรณบุรี ที่จังหวัดสุพรรณบุรีและวิทยาลัยพลศึกษา สุโขทัยที่จังหวัดสุโขทัย
8. ในปี พ.ศ. 2521 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษา 3 แห่งคือ วิทยาลัยพลศึกษากระบี่ ที่จังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาศรีสะเกษที่จังหวัด ศรีสะเกษ และวิทยาลัยพลศึกษาสมุทรสาครที่จังหวัด สมุทรสาคร
9. ในปี พ.ศ. 2522 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษาลำปางที่จังหวัดลำปาง

10. ในปี พ.ศ. 2525 มีโครงการที่จะเปิด วิทยาลัยพลศึกษา 3 แห่งคือวิทยาลัยพลศึกษาชัยภูมิ ที่จังหวัดชัยภูมิ วิทยาลัยพลศึกษาเพชรบูรณ์ที่จังหวัด เพชรบูรณ์ และวิทยาลัยพลศึกษาตรังที่จังหวัดตรัง

สำหรับหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัย พลศึกษาในส่วนภูมิภาคที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งหมดนี้ นั้นก็จะให้เป็นหลักสูตร 2 ปีในสาขาวิชาสุศึกษา พลศึกษา และนันทนาการเช่นเดียวกันกับหลักสูตร 2 ปีของวิทยาลัยพลศึกษาแห่งแรกที่เป็นแม่บทที่ได้จัด มาตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2498 เป็นแนวทางโดยรับผู้เรียน ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ตามหลักสูตรใหม่หรือเทียบเท่าเท่านั้น เมื่อ เรียนสำเร็จตามหลักสูตรแล้ว ผู้เรียนจะได้รับวุฒิ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาสูง (พลศึกษา) หรือ ป.กศ. สูง (พลศึกษา)

ส่วนวิทยาลัยพลศึกษาแห่งแรกที่ได้จัดตั้งขึ้น มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 และได้เป็นแม่แบบของ วิทยาลัยพลศึกษาที่ได้ตั้งขึ้นมาใหม่ทั้งหลายในเวลา ต่อมา ที่ได้เปลี่ยนสถานภาพเป็นวิทยาลัยวิชาการ ศึกษาพลศึกษาและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษาไปแล้ว และในขณะนี้ได้มีการหยุดดำเนินการ ไปชั่วคราวหนึ่งนั้น มาบัดนี้กรมพลศึกษาก็ได้มี โครงการที่จะเปิดให้มีการดำเนินการเรียนการสอนต่อ ไปอีกเช่นเดิม โดยจะให้เปิดดำเนินการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2522 พร้อมๆ กับวิทยาลัยพลศึกษา ลำปางนี้ด้วย แต่ว่าหลักสูตรการเรียนการสอนที่เคยมี อยู่เดิม 2 หลักสูตรนั้นให้ลดเหลือเพียงหลักสูตรเดียว คือเหลือเพียงหลักสูตร 2 ปี สำหรับผู้เรียนที่สำเร็จชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือเตรียมอุดมศึกษาหรือเทียบ เท่าเท่านั้น และเมื่อเรียนสำเร็จตามหลักสูตรแล้วจะได้อรับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาสูง (พลศึกษา) หรือ ป.กศ.สูง (พลศึกษา) เหมือนเดิม สำหรับชื่อ ของวิทยาลัยพลศึกษาที่เคยมีมาแต่เดิมนั้น ก็ให้ เปลี่ยนเป็น “วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพฯ” แล้วได้ย้าย จากสถานที่เดิมเพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พลศึกษาจะต้องใช้อยู่ต่อไป คือ ไปอยู่ที่สถานที่และอาคารเรียนใหม่ ที่เลขที่ 69 ถนนรังสิต-องครักษ์ ตำบลบึงนาราง อำเภอสว่างวีระบุรี จังหวัดพิจิตร 12110 แทน

ในระหว่างที่มีการดำเนินการวางโครงการและแผนงานในการเปิดวิทยาลัยพลศึกษาในหลายๆจังหวัด ในส่วนภูมิภาคอยู่นั้นนับว่าเป็นโอกาสดีและโชคดีของการพลศึกษาของไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะในขณะนั้น นอกจากนโยบายของรัฐบาลจะได้สนับสนุน และส่งเสริมการพลศึกษาและการกีฬาเพื่อให้ประชาชนได้เล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อสุขภาพอย่างทั่วถึงกันเป็นอย่างมากด้วยแล้ว ศาสตราจารย์นายแพทย์ บุญสม มาร์ติน ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษา ในขณะนั้นในบางวาระนั้นก็ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และในบางวาระก็ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขควบคู่กันไป กับตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษาด้วยและในตอนท้ายของชีวิตในหน้าที่ราชการก็ได้ดำรงตำแหน่งเป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการด้วยเช่นกัน ดังนั้นศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน จึงอยู่ในฐานะที่สามารถชี้แจงถึงเหตุผลของการขออนุมัติจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษา แต่ละแห่งนั้นได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้ตามโครงการด้วยดี และสามารถดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาในจังหวัดต่างๆ ได้ตามที่ไว้วางแผนงานไว้โดยสรุปแล้ววิทยาลัยพลศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้จัดเพิ่มเติมในจังหวัดต่างๆ ได้ตามที่ศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ตินได้มีการวางโครงการและวางแผนไว้มีดังนี้คือ

1. วิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่จังหวัดเชียงใหม่ได้จัดตั้งขึ้นตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2513
2. วิทยาลัยพลศึกษามหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้จัดตั้งขึ้นตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2515

3. วิทยาลัยพลศึกษายะลา จังหวัดยะลา ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2516
4. วิทยาลัยพลศึกษาชลบุรี จังหวัดชลบุรีได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2517
5. วิทยาลัยพลศึกษาอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2518
6. วิทยาลัยพลศึกษาอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2519
7. วิทยาลัยพลศึกษาชุมพร จังหวัดชุมพรได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2519
8. วิทยาลัยพลศึกษาสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2520
9. วิทยาลัยพลศึกษาสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2520
10. วิทยาลัยพลศึกษากระบี่ จังหวัดกระบี่ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2521 ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2521
11. วิทยาลัยพลศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2521
12. วิทยาลัยพลศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2521
13. วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นวิทยาลัยพลศึกษาแห่งแรกของไทย ได้จัดตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 และที่เป็นวิทยาลัยแม่แบบของวิทยาลัยพลศึกษาทั้งหลายเป็น ได้เริ่มดำเนินการต่ออีกครั้งตามโครงการที่ได้วางไว้เมื่อปี พ.ศ. 2522 ในนาม “วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพฯ” ที่จังหวัดพิจิตร หลังจากได้หยุดดำเนินการไปชั่วคราว
14. วิทยาลัยพลศึกษาลำปาง จังหวัดลำปางได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2522
15. วิทยาลัยพลศึกษาชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2525

16. วิทยาลัยพลศึกษาเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2525

17. วิทยาลัยพลศึกษาตรัง จังหวัดตรัง ได้จัดตั้งตามโครงการที่วางไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2525

ดังนั้นในปัจจุบันนี้จึงมีวิทยาลัยพลศึกษาที่ได้จัดตั้งขึ้นมาแล้วรวมกันทั้งหมด 17 แห่งด้วยกัน วิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 17 แห่งที่ได้จัดตั้งขึ้นมาี้ ถือเป็นสถาบันที่มีบทบาทและมีส่วนสำคัญในการผลิตครูพลศึกษาและผู้นำทางการกีฬาไปพัฒนาการพลศึกษาและการกีฬาของประเทศช่วยทำให้ประชาชนพลเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในชนบทได้เล่นกีฬาอย่างทั่วถึงกันดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ นับว่าเป็นการสนองเจตนารมณ์ของกรมพลศึกษา

ภายใต้การนำของศาสตราจารย์แพทย์บุญสม มาร์ติน อธิบดีกรมพลศึกษาในขณะนั้นได้เป็นอย่างดี

จริงอยู่แม้ว่าวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 17 แห่งในปัจจุบันนี้เป็นสถาบันที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนของตนเองเพียง 2 ปีและเมื่อเรียนสำเร็จตามหลักสูตร 2 ปีนี้แล้วจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงในสาขาที่ตนเองเรียนอยู่เท่านั้นก็ตาม แต่ในปัจจุบันนี้วิทยาลัยพลศึกษาทุกแห่งสามารถเป็นสถาบันสมทบของสถาบันราชภัฏในจังหวัดเดียวกันหรือใกล้เคียงเพื่อให้สามารถพัฒนาหลักสูตรเป็น 4 ปีและเมื่อเรียนสำเร็จตามหลักสูตร 4 ปีนี้แล้วก็จะได้รับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏนั้นๆ ในสาขาที่ตนเองเรียนด้วยเช่นเดียวกัน

วรศักดิ์ เพียรชอบ

บรรณานุกรม

- แม่งน้อย ดิดดิรานนท์. เสนาบดีกระทรวงธรรมการในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- วิโรจน์ วงษ์ทน. แนวคิดและผลงานทางพลศึกษาและกีฬาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- กระทรวงศึกษาธิการ. "หลักสูตรฝึกหัดครูพลศึกษา พ.ศ. 2493" วิทยาจารย์. 49 10 ตุลาคม 2493, หน้า 75-90.
- กระทรวงศึกษาธิการ. "กำหนดวิชาพิเศษสำหรับครูในโรงเรียนประถมและมัธยม ร.ศ. 126" วิทยาจารย์ เล่ม 7 ตอนที่ 14-16.
- กระทรวงศึกษาธิการ. "ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา" วิทยาจารย์ 49 ; 9 ตุลาคม 2493 หน้า 71-73.
- กระทรวงศึกษาธิการ. "การสอบไล่ประโยคต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการประจำปี พ.ศ. 2462" วิทยาจารย์. เล่ม 20 ตอนที่ 16-17 (2463) หน้า 1306-1311.

- กระทรวงศึกษาธิการ. “การสอบไล่ประโยคต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการประจำปี พ.ศ. 2463” วิทยากรย. เล่ม 21 ตอนที่ 21-23 (2464) หน้า 1380-1391.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ 43/4851” วิทยากรย. เล่ม 20 ตอนที่ 20-21 (2463) หน้า 1605.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “คำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการที่ 19/2064 วิทยากรย. เล่ม 21 ตอนที่ 13-14 (2464) หน้า 867-868.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “คำสั่งกรมตรวจ วิทยากรย. เล่ม 7 ตอนที่ 22-24 (ร.ศ.126)
- กระทรวงศึกษาธิการ. “โปรแกรมของสามัคยาจารย์สโมสรสถานร.ศ. 130” วิทยากรย. เล่ม 5 ตอนที่ 1-5 (ร.ศ. 124) หน้า 86-87.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “โปรแกรมของสามัคยาจารย์สโมสรสถาน พ.ศ. 2457” วิทยากรย. เล่มที่ 15 ตอนที่ 1-2 (2457) ปกหลัง
- กระทรวงศึกษาธิการ. “คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ 16/1702 ข” วิทยากรย. เล่มที่ 23 ตอนที่ 13-14 (2466) หน้า 1466-1467.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “เพิ่มเติมและแก้ไขการฝึกหัดครู และหลักสูตรครูมูล ประถมและมัธยม” วิทยากรย. เล่มที่ 23 ตอนที่ 13-14 (2466) หน้า 1116-1118.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “การสอบไล่ประโยคต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการประจำปี 2462. วิทยากรย. เล่ม 20 ตอนที่ 16-17, (2463) หน้า 1306-1311.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “โปรแกรมของสามัคยาจารย์สโมสรสถาน ร.ศ. 130” วิทยากรย. เล่ม 12 ตอนที่ 1-3 (ร.ศ. 130) ปกหลัง
- กระทรวงศึกษาธิการ. “เรื่องระเบียบการฝึกหัดครูพลศึกษา” หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ศธ.2/167
- กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ประวัติวิทยาลัยพลศึกษา อัดสำเนา 56 หน้า
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 54 ภาค 2 พ.ศ. 2480 ของกรมพลศึกษา หน้า 2831-2833 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2480.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 50 หน้า 873 ลงวันที่ 20 มกราคม 2476

สัมภาษณ์บุคคล

1. ศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน อดีตอธิบดีกรมพลศึกษา อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และอดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “การจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาในส่วนภูมิภาค” และเรื่อง “การยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาเป็นวิทยาลัยที่มีหลักสูตรการเรียนในระดับปริญญาตรี”
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพิธพร แก้วมุกดา อดีตอาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษาและมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒพลศึกษา เรื่อง “การเปลี่ยนฐานะของวิทยาลัยพลศึกษาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาและเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
3. นายนิคม พลสุวรรณ อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษา และอดีตนักเรียนและศิษย์เก่าโรงเรียนพลศึกษากลาง “เรื่องเกี่ยวกับการเรียนและโรงเรียนพลศึกษากลาง”